

Vyjádření České lékárnické komory k návrhu regulace lékárenské sítě

23.5.2025 - | Česká lékárnická komora

Ve veřejném prostoru se objevují pochybnosti o souladu demografických a geografických kritérií s volným trhem a evropskou legislativou. V první řadě je důležité si uvědomit, že v České republice neexistuje skutečný volný trh v lékárenství. Lékárenství je součástí zdravotnictví a poskytování lékárenské péče je už díky své podstatě veřejné služby regulováno velkým množstvím zákonných úprav. Lékárny mají běžné vstupy neregulované, ovšem stát přímo ovlivňuje příjem provozovatelů lékáren jednak prostřednictvím pravidel zacházení s léčivy a jednak prostřednictvím regulace cen, úhrad a maximálních obchodních přírůžků společných pro lékárnou a distribuci. Nastavená pravidla včetně způsobu odměňování lékárenské péče vedou ke koncentraci lékáren v lukrativních oblastech, zejména ve velkých aglomeracích, a jejich úbytku v oblastech periferních. Důsledkem je kromě koncentrace značného objemu péče do rukou omezeného počtu poskytovatelů také postupné zhoršování dostupnosti plné lékárenské péče pro pacienty, omezování některých činností a otevírací doby. Přičemž ÚOHS žádným způsobem do tohoto vývoje fakticky nezasáhl. Důsledky jeho pasivity jsou viditelné již dnes v oblasti distribuce léčiv, kdy po letech nekonání musel sám Úřad ve svém sektorovém šetření konstatovat, že je v oblasti velkodistribuce oligopol. Jeho vzniku nikdy nebránil a podle dostupných informací se o to ani nesnaží. Obdobný scénář koncentrace probíhá i u poskytovatelů lékárenské péče, kdy dva největší subjekty dnes mají podle jejich vlastních veřejných sdělení 60% podíl na trhu a jeho zvyšování stále pokračuje. To samo o sobě svědčí o chybném nastavení, naprostém ignorování a bagatelizování situace ze strany ÚOHS. Názor ČLnK vyjadřující soulad s evropským právem potvrzuje také usnesení Soudního dvora (sedmého senátu) ze dne 17. prosince 2010 - Polissení v. Azienda Sanitaria Locale n° 14 VCO a Giuliano ve věci C-217/09, v němž se mimo jiné říká, že:

1. Článek 49 SFEU musí být vykládán v tom smyslu, že v zásadě **nebrání takové vnitrostátní právní úpravě**, jako je právní úprava dotčená v původním případě, která stanoví omezení pro zřizování lékáren a která přitom stanoví, že v každé lékárenské zóně může být na 4000 nebo 5000 obyvatel zřízena v zásadě jediná lékárna, a každá lékárna musí ve vztahu k již existujícím lékárnám dodržovat minimální vzdálenost, která je obecně 200 metrů.
2. Článek 49 SFEU **nicméně takovéto vnitrostátní právní úpravě brání**, pakliže základní pravidla 4 000 nebo 5 000 obyvatel a 200 metrů ve všech geografických zónách, jež vykazují zvláštní demografické znaky, **brání vytvoření dostatečného množství lékáren schopných zajistit přiměřené lékárenské služby**, ověření této skutečnosti pak přísluší vnitrostátnímu soudu.

K tomu je nutné dodat, že je v ČR dostatečně hustá síť lékáren a zavedení demografických a geografických pravidel **nebrání vytvoření dostatečného množství lékáren schopných zajistit přiměřené lékárenské služby**, ale právě naopak pomůže postupně optimalizovat koncentraci lékáren ve větších obcích ve prospěch menších obcí.

Samotný návrh nebrání otevření lékárny v místě, kde je skutečně pro dostupnost lékárenské péče potřebná. Zároveň žádným způsobem neomezuje počet a dostupnost stávajících lékáren. Obdobná pravidla jsou platná i v jiných zemích EU. Například v Polsku jsou dokonce výrazně tvrdší, když při jakémkoliv změně provozu ve smyslu změny právní formy subjektu musí znovu dojít k hodnocení dle

nových pravidel. Zároveň jsou zavedena pravidla pro vlastnictví lékáren ve smyslu procenta pro jednoho poskytovatele v daném vojvodství a také podílu lékárníka a třetí osoby ve společnosti provozující lékárny. Pozměňovací návrh poslance Jana Kuchaře je tedy výrazně mírnější a reflektuje stávající stav sítě lékáren v České republice.

Naší prioritou je zachování kvalitní, odborné a lokálně dostupné péče nejen ve velkých městech, ale i v menších obcích a venkovských regionech, kde lékárny představují klíčovou součást zdravotnické infrastruktury.

Navrhovaná regulace nemá za cíl omezovat konkurenci, ale naopak chránit rovné podmínky na trhu, ve kterých budou i menší lékárny moci nadále fungovat a nové provozovny budou vznikat v místech, kde je jejich přítomnost skutečně potřebná a kde je také dostatek farmaceutů.

Bez stabilizačních opatření by totiž dále pokračoval trend koncentrace lékáren v ekonomicky atraktivních oblastech na úkor menších měst a venkova, což by mělo závažné důsledky pro dostupnost péče. Regulace je proto nezbytným nástrojem k ochraně veřejného zájmu, jejíž oprávněnost potvrzují zkušenosti ze zemí, v nichž jsou tato pravidla nastavena. Jsme přesvědčeni, že jen tak lze zachovat kvalitní, dostupnou a spravedlivou lékárenskou péči pro všechny občany České republiky.

<https://lekarnici.cz/vyjadreni-ceske-lekarnicke-komory-k-navrhu-regulace-lekarenske-site>